

ROZSUDOK

V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jany Henčekovej, PhD. a členov senátu JUDr. Zuzany Ďurišovej a JUDr. Milana Moravu, v právnej veci navrhovateľa: **I. H. C.**, nar. v r. X., štátny príslušník Somálskej republiky, t. č. miestom pobytu Útvar policajného zaistenia pre cudzincov Sečovce, *zastúpený Advokátskou kanceláriou Š.*, proti odporcovi: **Prezídium Policajného zboru, Úrad hraničnej a cudzineckej polície, Riaditeľstvo hraničnej polície Sobrance, Oddelenie hraničnej kontroly Policajného zboru Podhorod'**, Podhorod' č. 171, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia odporcu č. p. PPZ-HCP-SO10-126-013/2011 zo dňa 20.06.2011, na odvolanie navrhovateľa proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach č. k. 3Sp/15/2011-22 zo dňa 13.07.2011, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Košiciach č. k. 3Sp/15/2011-22 zo dňa 13. júla 2011 **zmeňuje** tak, že rozhodnutie odporcu č. p. PPZ-HCP-SO10-126-013/2011 zo dňa 20. júna 2011 **zrušuje** a vec mu **vracia** na ďalšie konanie.

Navrhovateľovi náhradu trov konania **nepriznáva**.

O d ô v o d n e n i e :

Krajský súd v Košiciach rozsudkom č. k. 3Sp/15/2011-22 zo dňa 13.07.2011 potvrdil rozhodnutie č. p. PPZ-HCP-SO10-126-013/2011 zo dňa 20.06.2011, ktorým odporca podľa § 62 ods. 1 písm. a/ zákona č. 48/2002 Z. z. o pobyte cudzincov a o zmene a doplnení niektorých zákonov, v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o pobyte cudzincov“), zaistil dňom 20.06.2011 navrhovateľa na čas nevyhnutne potrebný, najviac však na šesť mesiacov (§ 62 ods. 3 zákona o pobyte cudzincov) a umiestnil ho v Útvare policajného zaistenia pre cudzincov Sečovce (ďalej v texte aj len „útvar“) podľa § 62 ods. 4 zákona o pobyte cudzincov.

Krajský súd v rozsudku uviedol, že z výroku aj z odôvodnenia rozhodnutia odporcu vyplynulo, že navrhovateľ bol zaistený za účelom výkonu trestu vyhostenia, ktorý mu bol uložený rozsudkom Okresného súdu Michalovce sp. zn. OT/26/2011 zo dňa 20.06.2011, právoplatným a vykonateľným dňa 20.06.2011, na dobu troch rokov pre trestný čin podľa § 348 ods. 1 Trestného zákona. Preto vyhodnotil ako zarážajúcu odvoláciu námietku navrhovateľa, že z výroku napadnutého rozhodnutia nevyplýva, pre ktorý z dôvodov uvedených v § 62 ods. 1 písm. a/ zákona o pobyte cudzincov bol navrhovateľ zaistený. Rovnako vyhodnotil ako nedôvodnú námietku, že výrok rozhodnutia nekorešponduje s odôvodnením rozhodnutia, keďže v odôvodnení rozhodnutia bol uvedený rozsudok okresného súdu, ktorým bol navrhovateľovi uložený trest vyhostenia na dobu troch rokov pre trestný čin marenia výkonu úradného rozhodnutia podľa § 348 ods. 1 Trestného zákona na tom skutkovom základe, že navrhovateľ nerešpektoval rozhodnutie Oddelenia hraničnej kontroly Policajného zboru Zboj č. PPZ-HCP-SO18-106-004/2011 zo dňa 03.05.2011 o administratívnom vyhostení a opätovne nelegálne prekročil štátnu hranicu medzi Ukrajinou republikou a Slovenskou republikou (ďalej len „SR“). V odôvodnení napadnutého rozhodnutia sa odporca zaoberal tiež väzbami navrhovateľa na SR, pričom konštatoval, že na území SR nemá žiadne rodinné väzby a zaoberal sa aj skutočnosťou, že navrhovateľ dňa 17.06.2011 prejavil vôľu o udelenie azylu na území SR a po právoplatne uloženom treste vyhostenia rozsudkom Okresného súdu Michalovce a po vydaní príkazu sudcu na realizáciu tohto trestu, postupoval odporca v súlade s ustanovením § 3 ods. 8 zákona č. 480/2002 Z.z. o azyle a o zmene a doplnení niektorých zákonov, v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o azyle“) – odporca tak podľa krajského súdu dodržal zákonný postup.

Krajský súd ďalej uviedol, že správny orgán je v rámci rozhodovania o zaistení povinný skúmať, či zaistením osoby bol naplnený účel, vyplývajúci z príslušných zákonných ustanovení a či rozhodnutím o zaistení nedošlo k neprimeranému zásahu do práv účastníka, chránených inými právnymi predpismi. Krajský súd konštatoval, že odporca postupoval správne a v súlade so zákonom, pričom v konaní bola preukázaná odôvodnenosť zaistenia navrhovateľa pre účel výkonu trestu vyhostenia a zároveň bola preukázaná dôvodnosť zásadného zásahu do jeho osobnej slobody, spočívajúceho v jeho umiestnení do útvaru. Vzhľadom na dôkazy vykonané v správnom aj súdnom konaní bolo krajskému súdu zrejmé, že v prípade zaistenia navrhovateľa boli splnené všetky zákonom i medzinárodnými zmluvami ustanovené podmienky pre zaistenie osoby. Krajský súd zväžil všetky skutočnosti a na ich základe, v súlade so zákonnými ustanoveniami, v zmysle § 250q ods. 2 zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok, v znení neskorších predpisov (ďalej len „O. s. p.“), napadnuté rozhodnutie odporcu č. p. PPZ-HCP-SO10-126-013/2011 zo dňa 20.06.2011 ako zákonné potvrdil.

Proti tomuto rozsudku podal navrhovateľ včas, prostredníctvom svojho právneho zástupcu, odvolanie a žiadal, aby odvolací súd rozsudok krajského súdu zmenil tak, že rozhodnutie odporcu zrušuje a vec mu vracia na ďalšie konanie. Uviedol, že s rozsudkom krajského súdu nesúhlasí z dôvodu uvedeného v § 205 ods. 2 písm. f/ O. s. p. a to, že rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Navrhovateľ poukázal na skutočnosť, že ak by mu bolo riadne umožnené požiadať o azyl, bol by v zmysle § 22 ods. 1 zákona o azyle oprávnený zdržiavať sa na území SR, avšak namiesto toho bol zaistený a až následne mu bola podaná informácia o postupe v súvislosti so žiadosťou o azyl. Podľa názoru navrhovateľa má byť cudzinec zaistený vtedy, ak je to nevyhnutné za účelom výkonu vyhostenia, ak sám svojím konaním spôsobil, že sa naplnili podmienky vydania rozhodnutia o administratívnom vyhostení a následne o treste vyhostenia a napokon aj o zaistení; cudzinec nesmie byť zaistený vtedy, ak splnenie podmienok na vydanie rozhodnutia o zaistení spôsobili príslušné orgány. Išlo tak o neoprávnený zásah príslušných orgánov do práv navrhovateľa, ktorý v odvolaní podotkol, že ide o konštantnú prax v činnosti odporcu, ktorému je známe, že účastníci konania prejavili vôľu požiadať o azyl, ale namiesto riadneho informovania o možnostiach podať vyhlásenie žiadateľa o azyl sú zaistení a poukázal na štyri ďalšie rozhodnutia odporcu.

Navrhovateľ ďalej v odvolaní uviedol, že v zmysle ustanovenia § 3 ods. 8 zákona o azyle má policajný orgán povinnosť poučiť cudzinca o orgáne príslušnom na podanie vyhlásenia predtým, ako ho zaistí, resp. mu vydá doklad na prepravu. Odporca však poučil navrhovateľa o tom, ktorý orgán je príslušný na prijatie vyhlásenia žiadateľa o azyl až potom, čo ho zaistil a z jeho rozhodnutia nebolo zrejmé, prečo postupoval tak, že navrhovateľa zaistil a prečo mu nevydal doklad na prepravu, aby mu umožnil podať vyhlásenie žiadateľa o azyl. Odporca tak nielenže nedodrжал zákonný postup, ale z jeho rozhodnutia nebolo zrejmé, prečo z dvoch zákonných alternatív ďalšieho postupu vybral ako vhodnejšiu pozbavenie navrhovateľa jeho osobnej slobody.

Navrhovateľ ďalej konštatoval, že rozhodnutie odporcu nebolo možné považovať za riadne odôvodnené tak, ako si to vyžaduje § 47 ods. 3 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (Správny poriadok), v znení neskorších predpisov a poukázal na rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. Sža/94/2010, z ktorého vyplýva, že správny orgán musí v odôvodnení rozhodnutia opísať predmet konania, poukázať na skutkové zistenia, uviesť dôkazy, z ktorých vychádzal a ako sa vypořiadal s návrhmi na vykonanie dôkazov zo strany účastníkov, prípadne s ich námietkami k vykonaným dôkazom, pričom z odôvodnenia rozhodnutia odporcu bolo zrejmé iba toľko, že bolo vydané za účelom výkonu trestu vyhodenia, čo však nevyplývalo z výroku rozhodnutia.

Navrhovateľ v odvolaní poukázal na tzv. návratovú smernicu – smernicu Európskeho parlamentu a Rady 2008/115/ES o spoločných normách a postupoch členských štátov na účely návratu štátnych príslušníkov tretích krajín, ktorí sa neoprávnene zdržiavajú na ich území (ďalej len „Smernica“ alebo „návratová smernica“), ktorá v čl. 15 ustanovuje, kedy je možné zaistiť cudzinca, voči ktorému prebieha konanie o návrate; sú tam uvedené len dva dôvody – existencia rizika úteku alebo vyhýbanie sa, či bránenie procesu prípravy návratu alebo odsunu. Ďalej uviedol, že odporca nevenoval žiadnu pozornosť ani zneniu Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „Dohovor“), ktorý má v zmysle čl. 7 ods. 5 Ústavy Slovenskej republiky prednosť pred zákonmi SR. Podľa čl. 5 ods. 1 písm. f) Dohovoru možno osobu pozbaviť osobnej slobody na základe postupu ustanoveného zákonom vtedy, ak ide o zákonné zatknutie, či iné pozbavenie osobnej slobody, aby sa zabránilo jej nepovolenému vstupu na územie štátu alebo osoby, proti ktorej sa vedie konanie o vypovedaní alebo vydaní. V zmysle ustálenej judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva (navrhovateľ poukázal na rozhodnutia vo veci Singh proti Českej republike, sťažnosť

č. 60538/00, rozsudok z 25.01.2005 a Ali proti Švajčiarsku, sťažnosť č. 24881/94, rozsudok z 05.08.1998), aby mohlo byť pozbavenie osobnej slobody zákonné, musí byť efektívne a účelné a všetky podmienky musia byť splnené súčasne. Krajský súd sa podľa názoru navrhovateľa s námietkou ohľadom neskúmania zákonnosti jeho zaistenia podľa uvedených predpisov nevyporiadal.

Na záver odvolania navrhovateľ požiadal o urýchlené rozhodnutie v zmysle čl. 5 ods. 4 Dohovoru a nálezu Ústavného súdu SR č. k. I. ÚS 6/07-52 z 10.04.2008.

Odporca sa k odvolaniu navrhovateľa vyjadril prípisom zo dňa 19.08.2011, v ktorom uviedol, že zotrváva na dôvodoch uvedených v preskúmanom rozhodnutí, nakoľko boli splnené všetky zákonné dôvody uvedené v § 62 ods. 1 písm. a/ zákona o pobyte cudzincov. Odporca bol písomne požiadaný Okresným súdom Michalovce o vykonanie vyhostenia navrhovateľa z územia SR v zmysle uloženého trestu vyhostenia podľa právoplatného rozsudku a na základe tejto žiadosti vydal rozhodnutie o zaistení navrhovateľa a jeho umiestnení v útvere.

K navrhovateľovým námietkam odporca uviedol, že konanie o zaistení navrhovateľa začalo po doručení žiadosti Okresného súdu Michalovce na vykonanie trestu vyhostenia, preto námietky k vzdaniu sa odvolania na súde považoval odporca za irelevantné, rovnako ako aj ďalšie úvahy právneho zástupcu v tejto súvislosti. Ďalej uviedol, že ustanovenie § 3 ods. 8 zákona o azyle neukladá povinnosť vykonať poučovanie písomne a vzhľadom na dve alternatívy v príslušnosti v tomto štádiu konania je prax taká, že osoba sa ihneď, ako je to možné (prítomnosť tlmočníka) po jej prejave vôle požiadať o azyl ústne poučí, že takéto vyhlásenie podľa právnych predpisov SR nie je kompetentný prijať policajný útvar, na ktorom sa nachádza, ale musí ho podať príslušnému orgánu, tzn., že ak nebude zaistená, príslušným na prijatie vyhlásenia bude Oddelenie azylu Policajného zboru Humenné a ak bude zaistená Útvar policajného zaistenia Sečovce. Ak je ďalej v konaní nepochybné, že sú naplnené všetky dôvody k zaisteniu osoby, je vykonané poučenie o konkrétnej možnosti – že príslušným na prijatie vyhlásenia o udelenie azylu je Útvar policajného zaistenia Sečovce a tak to bolo vykonané aj v konaní s navrhovateľom. Následne sa vydáva rozhodnutie o zaistení, kde sa v odôvodnení účastník písomne iba opakovane informuje, že príslušným na prijatie vyhlásenia o udelenie azylu je Útvar policajného zaistenia Sečovce. Odporca na základe uvedeného vylúčil tvrdenie navrhovateľa, že poučenie bolo vykonané až po jeho zaistení.

Odporca ďalej vo vyjadrení poukázal na skutočnosť, že navrhovateľ nemal v konaní o zaistení štatút žiadateľa o azyl a že prejav vôle požiadať o azyl nie je to isté ako žiadosť o azyl pred príslušným orgánom.

Za nesprávny považoval odporca aj výklad § 3 ods. 8 zákona o azyle v tom zmysle, že ustanovuje dve alternatívy pre postup policajta, nakoľko iba ak nie sú splnené zákonné podmienky pre zaistenie, postupuje sa podľa ďalšej vety – vydaním dokladu na prepravu. Zaistenie navrhovateľa bolo vykonané na základe požiadavky Okresného súdu Michalovce za účelom výkonu jeho súdneho vyhostenia, pričom odporca poukázal na nemožnosť realizácie predmetnej požiadavky súdu vydaním dokladu na prepravu.

Odporca konštatoval, že všetky potrebné náležitosti podľa Správneho poriadku, uvádzané v námietke, odôvodnenie rozhodnutia o zaistení obsahuje. V konaní o zaistení neboli vznesené žiadne návrhy, príp. námietky zo strany účastníkov, preto nebolo potrebné sa s ničím vysporiadať a námietku, že vo výroku rozhodnutia nie je uvedené, že je vydané za účelom výkonu trestu vyhostenia, považoval odporca za absolútne bezdôvodnú, nakoľko to bolo treba z výroku iba prečítať.

K námietke, týkajúcej sa tzv. návratovej smernice, odporca uviedol, že dôvod zaistenia – existenciu rizika úteku potvrdzuje tohtoročný modus operandi štátnych príslušníkov Somálska, ktorí sú po nelegálnom prekročení slovensko-ukrajinskej hranice pod identitou maloletých bez sprievodu umiestňovaní do Detského domova Horné Orechové, ktorý následne organizovane opúšťajú a pokračujú mimo územia SR a zneužívajú azylovú procedúru SR s cieľom dostať sa mimo územia SR do krajiny, ktorá je z ich pohľadu ekonomicky výhodnejšia.

Na záver odporca uviedol, že svojim postupom nijako nepoškodil navrhovateľa v jeho právach a právom chránených záujmoch, rozhodnutie o zaistení navrhovateľa bolo vydané zákonným spôsobom a jeho pozbavenie osobnej slobody bolo efektívne a účelné.

Podľa § 244 ods. 1 O. s. p. preskúmavajú sudy v správnom súdnictve na základe žalôb alebo opravných prostriedkov zákonnosť rozhodnutí a postupov orgánov verejnej správy.

Podľa § 250l ods. 1 O. s. p. sa v prípadoch, v ktorých zákon zveruje súdom rozhodovanie o opravných prostriedkoch proti neprávoplatným rozhodnutia správnych orgánov, postupuje podľa tretej hlavy piatej časti Občianskeho súdneho poriadku „Rozhodovanie o opravných prostriedkoch proti rozhodnutiam správnych orgánov“. Pokiaľ v tretej hlave piatej časti Občianskeho súdneho poriadku nie je ustanovené inak, použije sa primerane ustanovenie druhej hlavy piatej časti Občianskeho súdneho poriadku s výnimkou § 250a (§ 250l ods. 2 O. s. p.).

Z obsahu administratívneho spisu bolo zistené, že navrhovateľ bol prvýkrát vyhostený z územia SR rozhodnutím Oddelenia hraničnej kontroly Policajného zboru Zboj č. PPZ-HCP-SO18-106-004/2011 zo dňa 03.05.2011 a bol mu uložený zákaz vstupu na územie SR na dobu piatich rokov – do 02.05.2016. Uvedené rozhodnutie navrhovateľ nerešpektoval, opätovne nelegálne vstúpil na územie SR, dňa 16.06.2011 bol kontrolovaný hliadkou Oddelenia hraničnej kontroly Policajného zboru Podhorod' a na základe tohto svojho konania bol rozsudkom Okresného súdu Michalovce sp. zn. OT/26/2011, vydaným a právoplatným dňa 20.06.2011, uznaný vinným z prečinu marenia výkonu úradného rozhodnutia podľa § 348 ods. 1 písm. c/ Trestného zákona a bol odsúdený k trestu vyhostenia z územia SR na dobu troch rokov. Rozhodnutím č. p. PPZ-HCP-SO10-126-013/2011 zo dňa 20.06.2011 bol navrhovateľ zaistený podľa § 62 ods. 1 písm. a/ zákona o pobyte cudzincov na čas nevyhnutne potrebný, najviac však na šesť mesiacov (§ 62 ods. 3 zákona o pobyte cudzincov) a podľa § 62 ods. 4 zákona o pobyte cudzincov bol umiestený v útvere. Proti tomuto rozhodnutiu podal navrhovateľ opravný prostriedok na Krajský súd v Košiciach, ktorý rozsudkom č. k. 3Sp/15/2011-22 zo dňa 13.07.2011 rozhodnutie odporcu potvrdil.

Podľa § 250i veta prvá O. s. p. pri preskúmvaní zákonnosti rozhodnutia je pre súd rozhodujúci skutkový stav, ktorý tu bol v čase vydania napadnutého rozhodnutia.

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len Najvyšší súd SR“), ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 O. s. p.), preskúmal rozsudok krajského súdu ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo a dospel jednomyselne k záveru, že rozsudok krajského súdu bolo potrebné zmeniť. Rozhodol bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa ustanovenia § 250ja ods. 2 O. s. p. v spojení s § 250l ods. 2 O. s. p. s tým, že deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený minimálne päť dní vopred na úradnej tabuli súdu a na internetovej stránke Najvyššieho súdu

SR www.nsud.sk. Rozsudok bol verejne vyhlásený dňa 12. októbra 2011 (§ 156 ods. 1 a ods. 3 O. s. p.).

V predmetnej veci bolo potrebné predostrieť, že predmetom odvolacieho konania bol rozsudok Krajského súdu v Košiciach č. k. 3Sp/15/2011-22 zo dňa 13.07.2011, ktorým bolo potvrdené rozhodnutie č. p. PPZ-HCP-SO10-126-013/2011 zo dňa 20.06.2011, ktorým odporca podľa § 62 ods. 1 písm. a/ zákona o pobyte cudzincov zaistil navrhovateľa na čas nevyhnutne potrebný, najviac však na šesť mesiacov (§ 62 ods. 3 zákona o pobyte cudzincov) a podľa § 62 ods. 4 zákona o pobyte cudzincov ho umiestnil v útvere. Preto primárne, v medziach odvolania, preskúmal Najvyšší súd SR rozsudok krajského súdu ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, pričom v rámci odvolacieho konania skúmal aj napadnuté rozhodnutie odporcu, a to najmä z toho pohľadu, či sa krajský súd vysporiadal so všetkými námietkami navrhovateľa, uvedenými v opravnom prostriedku a z takto vymedzeného rozsahu, či správne posúdil zákonnosť a správnosť napadnutého rozhodnutia odporcu.

Podľa § 62 ods. 1 písm. a/ zákona o pobyte cudzincov je policajt oprávnený zaistiť cudzinca na účel výkonu jeho administratívneho vyhostenia alebo výkonu trestu vyhostenia.

Cudzinec môže byť zaistený na čas nevyhnutne potrebný, najviac však na šesť mesiacov. Policajný útvar môže rozhodnúť o predĺžení lehoty zaistenia najviac o 12 mesiacov, ak možno predpokladať, že napriek vykonaným úkonom potrebným na výkon jeho administratívneho vyhostenia sa tento výkon predĺži z dôvodu, že cudzinec dostatočne nespupracuje alebo z dôvodu, že mu zastupiteľský úrad nevydal náhradný cestovný doklad v lehote podľa prvej vety; to neplatí, ak ide o rodinu s deťmi alebo zraniteľnú osobu. (§ 62 ods. 3 zákona o pobyte cudzincov)

Podľa § 63 písm. e/ a f/ zákona o pobyte cudzincov je policajný útvar povinný skúmať po celý čas zaistenia cudzinca, či trvá účel zaistenia a je povinný zaisteného cudzinca bez zbytočného odkladu prepustiť, ak zanikol účel zaistenia, na základe rozhodnutia súdu alebo ak uplynula lehota zaistenia.

Medzinárodné zmluvy o ľudských právach a základných slobodách, medzinárodné zmluvy, na ktorých vykonanie nie je potrebný zákon, a medzinárodné zmluvy, ktoré priamo zakladajú práva alebo povinnosti fyzických osôb alebo právnických osôb a ktoré boli

ratifikované a vyhlásené spôsobom ustanoveným zákonom, majú prednosť pred zákonmi (čl. 7 ods. 5 Ústavy SR). V článku 5 ods. 1 písm. f/ Dohovoru je uvedené, že každý má právo na slobodu a osobnú bezpečnosť a nikoho nemožno pozbaviť slobody okrem nasledujúcich prípadov, pokiaľ sa tak stane v súlade s konaním ustanoveným zákonom a pod písm. f/ je uvedené zákonné zatknutie alebo iné pozbavenie slobody osoby, aby sa zabránilo jej nepovolenému vstupu na územie, alebo osoby, proti ktorej prebieha konanie o vyhostenie alebo vydanie.

Logickým predpokladom zaistenia cudzinca je, že jeho účel bude môcť byť naplnený. Preto je potrebné pri rozhodovaní o zaistení cudzinca zvážiť, či je výkon správneho vyhostenia aspoň potenciálne možný. Z rozhodnutia odporcu vyplýva, že navrhovateľa zaistil na maximálne možnú dobu – na 6 mesiacov, pritom otázkami efektívnosti a účelnosti zaistenia sa vôbec nezaoberal. Najvyšší súd SR dal v súvislosti s odvolacími námietkami navrhovateľa ohľadne efektívnosti a účelnosti jeho zaistenia do pozornosti **právny názor Ústavného súdu Slovenskej republiky vyslovený v náleze č. k. II. ÚS 264/09-81 zo dňa 19.10.2010**, ktorý rozhodoval v obdobnej veci (rozdiel bol v tom, že v preskúvanom prípade išlo o výkon trestu vyhostenia a nie o výkon administratívneho vyhostenia), pričom uviedol: *„Konanie o zaistení, ktorého sa týka prejednávaná sťažnosť a konanie o vyhostení sú síce dve odlišné konania, ale v žiadnom prípade nie sú úplne nezávislé, či izolované. Uvedené konštatovanie vyplýva zo samotného účelu zaistenia, ktorým je v danom prípade výkon administratívneho vyhostenia. Zákon umožňuje štátu, aby vo vhodných prípadoch mal vo fyzickej dispozícii osobu, u ktorej prebieha vyhostovacie konanie, aby mohlo byť vyhostenie realizované. Z tohto pohľadu je potrebné vnímať aj nevyhnutnosť zaistenia. Administratívne zaistenie nemusí byť nevyhnutné tým spôsobom, ako je to pri väzbe v trestnom konaní, kde musia byť naplnené väzobné dôvody. V zásade tu neplatí úplne tradičný koncept nevyhnutnosti v zmysle hľadania menej závažného zásahu do základných slobôd. Výnimkou je situácia, ak samo vnútroštátne právo zakotvuje podmienku nevyhnutnosti. Vtedy sa z pohľadu Európskeho práva pre ľudské práva (ďalej aj „ESLP“) posudzuje nevyhnutnosť v rámci posúdenia zákonnosti zaistenia. Slovenská právna úprava požiadavku nevyhnutnosti neupravuje, preto tento prvok nie je potrebné takto skúmať. To však neznamená, že zaistenie môže byť svojvoľné. Jeho limitom je práve naplnenie účelu, a to reálnosť vyhostenia, vyhostiteľnosť cudzinca, pričom konanie o vyhostení musí byť vedené s riadnou starostlivosťou. Priamo dohovor v texte čl. 5 ods. 1 písm. f/ uvádza, že pozbaviť osobnú slobodu možno u osoby, proti ktorej prebieha*

konanie o vyhostenie. Prebiehaním konania nemožno rozumieť len formálne začatie či priebeh takého konania, ale aj realnosť vyhostenia.“ Ako je ďalej v náleze uvedené, vzťahom medzi zaistením a jeho účelom sa viackrát zaoberal aj ESLP – napr. vo veci Samie Ali vs. Suisse, Agnissan vs. Denmark, Abdolkhani and Karimnia vs. Turkey. Ústavný súd Slovenskej republiky navyše poukázal aj na české prípady, rozhodované Nejvyšším správnym soudem – rozsudok č. k. 1 As 12/2009-61 a rozsudok č. k. 2 As 80/2009-66.

Na základe vyššie citovanej časti odôvodnenia nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky konštatoval Najvyšší súd SR, že v predmetnej veci došlo k pochybeniu zo strany správneho orgánu, aj krajského súdu. Správny orgán sa otázkou vyhostiteľnosti navrhovateľa vôbec nezaoberal a napriek tomu, že bolo povinnosťou krajského súdu zaoberať sa navrhovateľovou námietkou účelnosti a efektívnosti zaistenia, a to najmä z pohľadu realnosti jeho vyhostiteľnosti, krajský súd iba uviedol: *„Z výroku rozhodnutia odporcu o zaistení navrhovateľa, rovnako ako z odôvodnenia tohto rozhodnutia, krajskému súdu vyplynulo, že navrhovateľ bol zaistený za účelom výkonu trestu vyhostenia, ktorý mu bol uložený rozsudkom Okresného súdu v Michalovciach zo dňa 20.06.2011 sp. zn. OT 26/2011 na dobu troch rokov pre trestný čin podľa § 348 ods. 1 Tr. zákona. Rozsudok nadobudol právoplatnosť a stal sa vykonateľným dňa 20.06.2011.“* Z domácej právnej úpravy, zo záväznej judikatúry ESLP, ale aj z komparatívnej judikatúry a vôbec z podstaty zaistenia za účelom vyhostenia pritom podľa Najvyššieho súdu SR vyplýva, že logickým predpokladom zaistenia cudzinca je, že jeho účel bude môcť byť naplnený, preto bolo potrebné pri rozhodovaní o zaistení cudzinca zvažovať, či je výkon správneho vyhostenia aspoň potenciálne možný. Námietky navrhovateľa, týkajúce sa účelnosti a efektívnosti jeho zaistenia, tak zostali zo strany krajského súdu nezodpovedané a nebolo objasnené ani to, či bol takýto postup v súlade so zákonom o pobyte cudzincov a s čl. 5 ods. 4 Dohovoru, v nadväznosti na judikatúru ESLP.

Vzhľadom k tomu, že účelnosťou a efektívnosťou zaistenia a vyhostiteľnosťou navrhovateľa sa správny orgán vôbec nezaoberal, neboli splnené podmienky pre jeho zaistenie, hoci formálne existovalo právoplatné rozhodnutie o vyhostení navrhovateľa v rámci trestného konania. Z uvedeného dôvodu mal krajský súd dospieť k záveru, že opravným prostriedkom napadnuté rozhodnutie trpí touto vadou, ktorá bola spôsobilá vyvolať zrušenie rozhodnutia správneho orgánu a vrátenie veci na ďalšie konanie. Keďže na uvedenú okolnosť krajský súd neprihliadol, odvolací súd dospel k záveru o potrebe zmeny napadnutého rozsudku č. k. 3Sp/15/2011-22 zo dňa 13.07.2011 tak, že bolo

účelné rozhodnutie odporcu č. p. PPZ-HCP-SO10-126-013/2011 zo dňa 20.06.2011 zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie (§ 250ja ods. 3 O. s. p. veta prvá v spojení s § 250l ods. 2 O. s. p.).

Pri rozhodovaní o náhrade trov konania vychádzal odvolací súd z § 250k ods. 1 O. s. p. v spojení s § 224 ods. 1 O. s. p. a § 246c O. s. p. a v zmysle § 151 ods. 2 O. s. p. úspešnému navrhovateľovi náhradu trov konania nepriznal, nakoľko si navrhovateľ trovy v zákonom stanovenej lehote neuplatnil a ani nevyčísľil v súlade s § 151 ods. 1 O. s. p.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

V Bratislave 12. októbra 2011

JUDr. Jana Henčeková, PhD., v. r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia:

Andrea Jánošíková